

มะเร็งปอด

ข่าวสุขภาพ

ASTRO
TARGETING CANCER CARE

AMERICAN SOCIETY FOR RADIATION ONCOLOGY

www.astro.org
www.rtanswers.org

มะเร็งปอด

เกี่ยวกับมะเร็งปอด

- มะเร็งปอดพบเป็นอันดับสองในมะเร็งที่พบรวมทั้งหญิงและชาย แต่เป็นมะเร็งที่มีอัตราการเสียชีวิตสูงที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง
- ปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอด ได้แก่ การสูบบุหรี่ ทั้งเป็นผู้สูบเองและอยู่ใกล้ชิดผู้ที่สูบบุหรี่ (ควันบุหรี่มือสอง) รวมถึงสารก่อมะเร็งอื่นๆเช่น แรยหิน ก๊าซเรดอน

ชนิดของมะเร็งปอด

มะเร็งปอดแบ่งออกเป็น 2 ชนิดตามลักษณะของเซลล์ที่ตรวจพบในระดับกล้องจุลทรรศน์ ซึ่งแพทย์จะต้องใช้หัตถการ เช่น การส่องกล้องหรือการผ่าตัดเพื่อให้ได้ชิ้นเนื้อไปตรวจ ได้แก่

มะเร็งปอดชนิด Non-small cell

เป็นชนิดของมะเร็งปอดที่พบมากที่สุดถึง 80% ของทั้งหมด แบ่งออกเป็น

- Adenocarcinoma มะเร็งชนิดนี้มักเป็นที่เนื้อปอดบริเวณด้านนอก
- Squamous cell carcinoma มะเร็งที่เกิดจากเซลล์ชนิดที่บุอยู่ตามทางเดินหายใจ
- Large cell carcinoma เป็นหนึ่งในชนิดของ non small cell ที่ไม่ทราบต้นกำเนิดแน่ชัด

มะเร็งปอดชนิด Small cell

พบได้ประมาณ 10% ของมะเร็งปอดทั้งหมด มักมีสาเหตุมาจากการสูบบุหรี่ แม้ว่าจะเป็นเซลล์ขนาดเล็กแต่สามารถเพิ่มจำนวนได้อย่างรวดเร็ว จนก่อเป็นมะเร็งก้อนใหญ่ และอาจแพร่กระจายได้ทั่วร่างกาย

การรักษามะเร็งปอด

การรักษาขึ้นอยู่กับชนิดของมะเร็งที่เป็น ระยะของโรค และสภาวะของผู้ป่วย การตัดสินใจของแพทย์จึงอาจแตกต่างกันไปในแต่ละราย

การฉายรังสี

การใช้รังสีพลังงานสูงเข้าทำลายเซลล์มะเร็ง เพื่อให้ไม่แบ่งตัวเจริญเติบโตต่อไปอีก และถูกกำจัดภายในร่างกายด้วยระบบการทำงานของร่างกายปกตินั้นนับว่าเป็นวิธีที่ได้ผลดี และไม่เจ็บปวดมากนัก และในระยะแรกของโรคมักเป็นทางเลือกในการรักษาแทนที่การผ่าตัด ในกรณีที่สภาวะของผู้ป่วยไม่เหมาะสมที่จะเข้ารับการผ่าตัดได้ สำหรับโรคที่ระยะมากขึ้น การฉายรังสีก็มีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะการใช้ร่วมกับยาเคมีบำบัด

ขั้นตอนการรับการรักษาด้วยรังสีรักษา เริ่มจากแพทย์จะนัดหมายผู้ป่วยมาเพื่อรับการวางแผนการฉายรังสีก่อนเริ่มฉาย วิธีการนี้เรียกว่าการจำลองการฉาย ซึ่งในปัจจุบันใช้ CT scan หรือเอ็กซเรย์คอมพิวเตอร์ เพื่อให้ได้ภาพในการนำไปใช้วางแผนฉายแสง รวมถึงการวาดเส้นบนร่างกายของคนไข้ เพื่อเป็นจุดอ้างอิงในการฉายแสงให้ตรงกัน ในแต่ละครั้ง

หลังจากได้ภาพจากเอ็กซเรย์คอมพิวเตอร์แล้ว แพทย์จะนำไปวางแผนการฉายรังสี ซึ่งในปัจจุบันมีเทคนิคที่หลากหลาย เช่น 3D-CRT การใช้เทคนิคการฉายแสงสามมิติ, Stereotactic body radiation therapy (SBRT)

คือการ ใช้เทคนิคการฉายแสงสามมิติ

แต่ให้ปริมาณรังสีที่สูงในการรักษารอยโรคขนาดเล็ก โดยทั่วไปมักให้การรักษามากเกิน 5 ครั้ง, Intensity modulated radiation therapy (IMRT)

วิธีที่เรียกว่า รังสีรักษาระยะใกล้ หรือการใส่แร่ ซึ่งนำเอาสารที่ปล่อยรังสีเข้าไปในร่างกายในบริเวณที่ใกล้กับก้อนมะเร็ง โดยที่รังสีที่ปลดปล่อยจากสารดังกล่าวจะเข้าทำลายตัวโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดนอวัยวะข้างเคียงน้อย วิธีดังกล่าวอาจใช้ร่วมกับการผ่าตัด หรือใช้ในกรณีรักษาตามอาการ ช่วยลดอาการที่เกิดจากก้อนมะเร็ง แต่อย่างไรก็ดียังมีที่ใช้ไม่บ่อยนักในการรักษามะเร็งปอด

การรักษาด้วยยา

ยาเคมีบำบัดมีบทบาทที่สำคัญในการรักษามะเร็งปอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้เสริมฤทธิ์กับการฉายรังสี แต่แน่นอนว่าผลข้างเคียงจากการรักษาก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน นอกจากยาเคมีบำบัดแล้ว ในปัจจุบันมีทั้งการรักษาด้วยยาชนิดจับกับเป้าหมายบนเซลล์มะเร็ง ซึ่งแพทย์จะเป็นผู้พิจารณาในการเลือกใช้ในผู้ป่วยแต่ละราย

การผ่าตัด

การผ่าตัดมีบทบาทตั้งแต่การวินิจฉัย เพื่อให้ได้มาซึ่งชิ้นเนื้อเพื่อการวินิจฉัยชนิดของโรคมะเร็งปอด การประเมินว่ารอยโรคไปต่อน้ำเหลืองหรือไม่

ในมะเร็งปอดระยะแรก หากรอยโรคที่เป็นสามารถผ่าตัดออกได้หมด และไม่มีการกระจาย การผ่าตัดเป็นการรักษาโรคเป็นหลัก โดยไม่ต้องมีการรักษาอื่นเสริม แต่ในระยะโรคที่เป็นมากขึ้น อาจต้องใช้การรักษาที่ผสมผสานหลายวิธีมากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการประเมินของแพทย์แต่ละสาขาด้วยกัน

ผลข้างเคียงจากการรักษาด้วยยาฉายแสง

การดูแลตัวเองระหว่างการรักษา

- ผู้ป่วยควรแจ้งให้แพทย์ทราบเรื่องโรคประจำตัวและยาที่ใช้เป็นประจำ และอย่าลังเลที่จะปรึกษาแพทย์ เมื่อมีข้อสงสัยหรือมีอาการ เช่น ไข้สูงกว่า 38 องศาขึ้นไป อาการปวด
- การดูแลผิวหนังบริเวณที่ฉายแสง ควรชำระล้างด้วยน้ำอุ่น และสบู่อ่อน หลีกเลี่ยงการโดนแสงแดด รวมถึงการใช้ถุงน้ำร้อนหรือประคบเย็น สำหรับโลชั่นหรือครีมทาผิวไม่ควรทาก่อนมารับการฉายแสง
- การรับประทานอาหาร ควรรับประทานอาหารให้เพียงพอ และครบห้าหมู่ การฉายรังสีบริเวณทรวงอกอาจมีผลข้างเคียงต่อหลอดอาหาร ซึ่งถ้ามีอาการกลืนลำบากหรืออาการเจ็บเวลากลืนอาหาร ควรปรึกษาแพทย์เพื่อรับยาบรรเทาอาการ
- พักผ่อนให้เพียงพอ

โทรศัพท์ 02-2564100

www.chulacancer.net

Email: chulacancer@yahoo.com

 chulacancer.net

